

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация

(обн., ДВ, бр. 18 от 2020 г.)

§ 1. В чл. 2 се правят следните допълнения:

1. В ал. 2 се създава второ изречение:

“За провеждане на изпита чрез защита на дипломен проект Националните изпитни програми включват и критериите и показателите за оценяване на дипломния проект и неговата защита.”

2. Създава се ал. 5:

„(5) Изпитът по чл. 1, ал. 2, т. 1 за придобиване на трета степен на професионална квалификация при заявено желание от ученика може да се провежда чрез защита на дипломен проект. Дипломният проект е теоретико-практическа разработка на тема, възложена на ученика с индивидуално задание. Изпитът чрез защита на дипломен проект се провежда в две части - защита на дипломния проект в теоретична част и защита на дипломния проект в практическа част.“

§ 2. В чл. 3 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 след думите „чл. 1, ал. 2“ се поставя запетая и се добавят думите „с изключение на изпита чрез защита на дипломен проект“.

2. В ал. 2 се създават второ и трето изречение:

„Номерът на изпитната тема за изпита по чл. 1, ал. 2, т. 1, с изключение на изпита чрез защита на дипломен проект се изтегля в деня на изпита в Министерство на образованието и науката, засекретява се с отделна парола и се публикува на сървъра. Изпитът по всички специалности от професии във всички училища, осъществяващи професионална подготовка, се провежда по изпитната тема, съответстваща на номера в националните изпитни програми.“

3. Създава се ал. 12:

„(12) Дипломният проект за изпита по чл. 1, ал. 2, т. 1 се изготвя по индивидуално задание.“

§ 3. В чл. 4 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в т. 3 след думата „професията“ се поставя запетая и се добавят думите „с изключение

на изпита чрез защита на дипломен проект“;

б) в т. 5 след думата „професията“ се добавят думите „и защита на дипломния проект в практическата част“

в) създава се нова т. 6:

„6. комисия за подготовка, провеждане и оценяване на изпита чрез защита на дипломния проект в теоретичната част

г) досегашната т. 6 става т. 7.

2. В ал. 2, т. 5 се изменя:

„5. обявява публично на общодостъпно място в училището датата, началния час и мястото на изпит по чл. 1, ал. 2 за частта по теория на професията и за частта по практика на професията и/или на държавен изпит в случаите по чл. 2, ал. 5 - защита на дипломен проект в теоретичната част и защита на дипломния проект в практическата част, както и срока и мястото за оповестяване на резултатите и на окончателната оценка най-късно до 3 работни дни преди датата за провеждане на изпита;“

3. В ал. 3, в първото изречение след думите „преподаватели-консултанти“ се поставя запетая и се добавя „ръководители-консултанти“, а във второто изречение след думите „преподавател-консултант“ се поставя запетая и се добавя „ръководител-консултант“.

4. В ал. 7 се създава т. 5:

„5. засекретяват писмената работа на всеки ученик.“

5. В ал. 8 думите „т. 4 и 5“ се заменят с думите „т. 4, 5 и 6“

6. В ал. 9, в т. 5 след думите „по чл. 1, ал. 2“ се поставя запетая и се добавя „т. 2 и т. 3“.

7. В ал. 10 се правят следните допълнения:

а) в т. 1 след думата „програма“ се добавят думите „или за защитата на дипломните проекти в практическата част“

б) в т. 2 накрая след думата „професията“ се добавят думите „или за защитата на дипломните проекти в практическата част“

в) в т. 4 след думите „по чл. 1, ал. 2 в частта по практика на професията“ се добавят думите или в случаите по чл. 2, ал. 5 за защитата на дипломните проекти в практическата част.“

8. Създава се нова ал. 11:

„(11) Комисията по ал. 1, т. 6:

1. изготвя темите на индивидуалните задания за разработване на дипломни проекти и ги предлага за утвърждаване от директора на училището;

2. приема рецензиите на дипломните проекти;

3. провежда защитата на дипломните проекти в теоретичната част в случаите по чл. 2,

ал. 5, като формулира въпроси към ученика, във връзка с индивидуалното задание, въз основа на което е изготвен дипломния проект;

4. оценява резултатите от защитата на дипломните проекти в теоретичната част за придобиване на професионална квалификация и съставя протокол за резултатите от изпита.“

9. Досегашната ал. 11 става ал. 12, като думите „ал. 1, т. 6“ се заменят с „ал. 1, т. 7“ и думите „т. 4 и 5“ се заменят с думите „т. 4, 5 и 6“

10. Досегашната ал. 12 става ал. 13, като думите „ал. 1, т. 6“ се заменят с „ал. 1, т. 7“.

§ 4. В Глава втора, Раздел II се създават чл. 9а – чл. 9г:

„Чл. 9а. (1) Държавният изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация в професионалното образование може да се провежда чрез защита на дипломен проект при заявено желание от ученика, посочено в заявлението по чл. 3, ал. 11.

(2) Защитата на дипломния проект в теоретичната ѝ част се състои в устно изложение на ученика за представяне на разработения дипломен проект и отговор на поставените от комисията по чл. 4, ал. 1, т. 6 въпроси. Изложението може да се съпътства от демонстрация на елемент/и от дипломния проект.

(3) Защитата на дипломния проект в практическата ѝ част е изпълнение на практическо задание и неговото представяне пред комисията по чл. 4, ал. 1, т. 5, и може да бъде демонстрация на определена практическа задача от дипломния проект.

(4) Дипломните проекти се разработват при спазване на следните изисквания:

1. Темите за индивидуалните задания се изготвят и предлагат от членовете на комисията по чл. 4, ал. 1, т. 6 и се утвърждават от директора на училището най-късно пет месеца преди началото на изпитната сесия. Броят на темите за индивидуалните задания е по-голям от броя на учениците заявили желание за провеждане на изпит, чрез защита на дипломен проект.

2. Индивидуалното задание по конкретна тема за всеки ученик, заявил желание за защита на дипломен проект, се възлага от ръководител-консултант. Директорът определя учители по професионална подготовка за ръководители-консултанти на учениците.

3. Индивидуалните задания по конкретните теми за разработване на дипломните проекти се изготвят от ръководителите-консултанти и се възлагат на учениците най-късно четири месеца преди началото на изпитната сесия. Всяко задание се изготвя в два екземпляра – един за ученика и един за ръководителя-консултант и се подписват от директора, ръководителя-консултант и ученика.

4. Индивидуалните задания за изготвяне на дипломните проекти в теоретичната част включват изисквания към разработката на дипломния проект, съдържанието и оформянето на проекта, както и срок за предаването му, а в практическата част - подходящи практически

задачи, демонстриращи умения и компетентности по специалността от професията;

5. Учениците разработват дипломните проекти под ръководството и контрола на ръководителите-консултанти, като мястото и времето за разработване и консултации се уточняват с всеки ученик при възлагането на индивидуалното задание за дипломния проект.

(5) Ръководителят-консултант:

1. предоставя информация за необходимата литература, материали, каталози, справочници, технически и други данни;

2. контролира поетапното и самостоятелно изпълнение на индивидуалното задание, и дава препоръки при необходимост.

(6) Ръководителите-консултанти провеждат до четири консултации с всеки ученик. Проведените консултации се отразяват в дневника на класа непосредствено след провеждане на консултацията.

(7) Директорът на училището предоставя учебни кабинети, лаборатории, работилници и осигурява машини, уреди, апарати, технически средства, учебни пособия и др., а при възможност и материали, по искане на ученици или на ръководители-консултанти за разработката на дипломните проекти.

(8) Ученикът предава дипломния си проект в срока по ал. 4, т. 4, но не по-късно от двадесет дни преди датата за изпита на лице, определено от директора на училището.

§ 5. Създава се чл. 9б:

„Чл. 9б. (1) Дипломните проекти се рецензират от трима рецензенти – учители по професионална подготовка, представители на работодатели, на висши училища, а за учениците в обучение чрез работа (дуална система на обучение) наставници от предприятието, в което ученикът провежда практическото обучение в реална работна среда. Директорът на училището определя рецензентите най-късно двадесет дни преди датата за изпита. За рецензент на дипломен проект не може да бъде назначен ръководителя-консултант, определен за изготвянето на същия дипломен проект.

(2) Рецензентът изготвя рецензия в два екземпляра, които се прилагат към дипломния проект и се предават на комисията по чл. 4, ал. 1, т. 6 най-късно десет дни преди определената дата за изпита. Единият екземпляр от рецензията се предоставя на ученика от член на комисията най-късно три дни преди определената дата за изпита.

(3) Рецензията по ал. 2 съдържа преценка за качеството на изпълнение от ученика на всяка част от дипломния проект с оглед на нейната пълнота, достоверност, прегледност и прецизност, оригиналност в подхода при решаването на проблема, практическа приложимост и икономическа целесъобразност на разработката, както и заключение с мнение за допускане

или недопускане до защита.

(4) Когато заключението в рецензията е с мнение за недопускане до защита, дипломният проект задължително се преглежда и оценява от комисията по чл. 4, ал. 1, т. 6, която ще провежда изпита. Становището на комисията е окончателно, отразява се в рецензията на отделен ред и под него се подписват председателят и членовете на комисията, след което рецензията се предоставя на ученика в определения срок по ал. 2.

(5) Дипломният проект се допуска до защита, при наличие на най-малко две положителни рецензии.

(6) Комисията по чл. 4, ал. 1, т. 6 изготвя списък на учениците с разработените от тях дипломни проекти, които се допускат или не се допускат до защита. Списъкът се утвърждава от директора на училището и се обявява най-късно три дни преди определената по реда на чл. 7, ал. 2 дата за изпит на учениците, заявили желание за провеждането му чрез защита на дипломен проект.

§ 6. Създава се чл. 9в:

„Чл. 9в. (1) Допуснатите до защита ученици, защитават дипломните си проекти на определените по реда на чл. 4, ал. 2, т. 5 дати, начален час и място.

(2) Комисията по чл. 4, ал. 1, т. 6 по всяка специалност от професия се определя от директора на училището най-късно шест месеца преди определената дата за изпита. В състава на комисията се включват ръководителите - консултанти на дипломни проекти за съответната специалност. При обучение чрез работа (дуална система за обучение) в състава на комисията може да се включат като представители на работодателите наставници от предприятието, в което ученикът провежда практическото обучение в реална работна среда. За председател на комисията се определя учител по професионална подготовка или заместник-директор от училището, който не е участвал във възлагането, разработването или рецензирането на допуснатите до защита дипломни проекти в качеството на ръководител-консултант или рецензент. Рецензентите се включват в състава на комисията при защита на дипломните проекти, за които са изготвили рецензии.“

§ 7. Създава се чл. 9г:

„Чл. 9г. (1) Учениците, които не са допуснати до защита на дипломен проект в теоретичната ѝ част или които не са защитили успешно, по преценка на комисията по чл. 4, ал. 1, т. 6 представят нова разработка на същата тема или разработват дипломен проект по ново индивидуално задание.

(2) Учениците, които са допуснати, но не са се явили на защита на дипломния проект в

теоретичната ѝ част, могат да го защитят на някоя от следващите 5 последователни изпитни сесии. В случай, че ученикът не защити дипломния проект в периода на тези изпитни сесии по преценка на комисията по чл. 4, ал. 1, т. 6 представя нова разработка на същата тема или разработва дипломен проект по ново индивидуално задание.

(3) В седемдневен срок след провеждане на защитата на дипломен проект в теоретичната част комисията по чл. 4, ал. 1, т. 6 съобщава решението си по ал. 1 или ал. 2 на съответните ученици и директора на училището.

(4) Дипломните проекти, индивидуалните задания и рецензиите се пазят в архива на училището пет години след провеждане на последната изпитна сесия за учебната година. Комисия, назначена със заповед на директора на училището след изтичане на срока за съхранение унищожават индивидуалните задания и дипломните проекти на обучаемите. По преценка на комисията, дипломни проекти, които могат да се използват за внедряване в практиката, за експонати в изложби, като нагледни средства при обучението и др. не се унищожават в посочения срок.“

§ 8. Създава се чл. 15а:

„Чл. 15а. (1) Оценката от защитата на дипломния проект на ученика се формира от две части - защита на дипломен проект в теоретичната част и защита на дипломния проект в практическата част, всяка от които е с максимален брой 100 точки;

(2) Председателят на комисията за подготовка, провеждане и оценяване на изпит чрез защита на дипломен проект в теоретичната част обобщава резултата в брой точки, който се отразява в протокола за резултата от защита на дипломен проект съгласно Приложение № 2 към чл. 7, т. 2 от Наредба № 8 от 2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование. Оценката в брой точки се поставя въз основа на критериите и показателите, определени в националната изпитна програма.

(3) Председателят на комисията за провеждане и оценяване на защита на дипломен проект в практическата част обобщава резултата в брой точки, който се отразява в протокола за резултата от писмен, устен или практически изпит съгласно Приложение № 2 към чл. 7, т. 2 от Наредба № 8 от 2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование. Оценката в брой точки се поставя въз основа на критериите и показателите, определени в националната изпитна програма.“

(2) Окончателната оценка в брой точки от защитата на дипломния проект е равна на $0,5 \times$ получения брой точки от теоретичната част + $0,5 \times$ получения брой точки от практическата част.

(3) Окончателна оценка в брой точки се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01 по

формулата:

Цифрова оценка = окончателната оценка в брой точки x 0,06.

(4) Окончателната оценка по ал. 3 е с количествен и качествен показател, с точност до 0,01 и се определя, както следва:

1. за количествен показател от 2,00 до 2,99 - качествен показател „слаб“;
2. за количествен показател от 3,00 до 3,49 - качествен показател „среден“;
3. за количествен показател от 3,50 до 4,49 - качествен показател „добър“;
4. за количествен показател от 4,50 до 5,49 - качествен показател „много добър“;
5. за количествен показател от 5,50 до 6,00 - качествен показател „отличен“.

§ 9. В чл. 16, ал. 1 се правят следните допълнения:

1. В т. 1 накрая след думите „ал. 4“ се добавят думите „или от протоколите по чл. 15а, ал. 2 и чл. 15, ал. 4“;

2. Създава се т. 4:

„4. цифровата оценка по чл. 13, ал. 3, която се вписва и в документите за професионално образование и професионално обучение по чл. 38, ал. 1-3 от ЗПОО или в документите за валидиране на професионални знания, умения и компетентности по чл. 40, ал. 7 от ЗПОО“.

§ 10. В чл. 17 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя:

„(1) Всеки изпит по чл. 1, ал. 2, включително и изпита в случаите по чл. 2, ал. 5 се счита за успешно положен при успешното полагане на двете му части, съгласно критериите и показателите за оценка, определени в националните изпитни програми.“

2. В ал. 3 след думите „ал. 2“ се поставя запетая и се добавя „включително и изпита в случаите по чл. 2, ал. 5“, а тирето и думите част по теория на професията и част по практика на професията се заличават.

§ 11. В Преходните и заключителни разпоредби, в § 1 се създава ал. 3

„(3) Изпитът по чл. 1, ал. 2, т. 1 чрез защита на дипломен проект се организира и провежда за учениците, които се обучават в XII клас през учебната 2021/2022 година за придобиване на трета степен на професионална квалификация.“

§ 12. В Приложение № 1 към чл. 3, ал. 11, в таблицата се създава нова колона „Защита на дипломен проект“.

§ 13. В Приложение № 2 към чл. 4, ал. 3 след думите в скобите „преподавател-консултант“ се добавя „ръководител-консултант“.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 14. В Наредба № 8 от 2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование (обн., ДВ, бр. 66 от 2016 г., изм. и доп., бр. 75 от 2017 г., бр. 50 от 2018 г., бр.42 от 2019 г., бр. 74 от 2019 г., бр. 26 от 2020 г., бр. 77 от 2020 г.), в Приложение № 2 към чл. 7, т. 2 на ред 24 в колона 2 „Протоколи от резултати от изпити“ се създава т. 3в) „Протокол за резултата от защита на дипломен проект“, както следва:

1	Вид документ/ раздел от модул от НЕИСПУО	Ном енклатурен номер/ Електронен раздел (ЕР)	Институции	Предназначение на документа	Съдържание на информацията, отразена в основни реквизити	Срок за съхранение в институцията	Формат за водене и съхраняване на документа
2	3	4	5	6	7	8	
4	3в) Протокол за резултата от защита на дипломен проект	3-81Д/ЕР		3в) резултати на учениците от изпит чрез защита на дипломен проект	3в) решение за недопуснатите до защита на дипломен проект; резултати от защита на дипломен проект; решение за незащитили дипломен проект; решение за допуснатите, но неявили се на защита		

ПРОФ. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ

Министър на образованието и науката